

DRUGI TUJI JEZIK kot neobvezni izbirni predmet

Drugi tuji jezik je možen kot neobvezni izbirni predmet (NIP) v 4., 5. ter 7. in 8. razredu. Pouk obsega dve uri tedensko ali 70 ur v šolskem letu. Poučuje ga lahko učitelj ustreznega jezika, v 4. in 5. razredu pa tudi razredni učitelj z opravljenim dodatnim modulom za poučevanje angleščine oz. nemščine.

Učni načrt za drugi tuji jezik od 4. do 9. razreda, potrjen na SSSI 19.12.2013, je dostopen na [spletni strani](#) Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Šola lahko kot drugi tuji jezik ponudi šest jezikov in sicer: **angleščino** (če je nemščina prvi tuji jezik), **francoščino, hrvaščino, italijanščino, madžarščino in/ali nemščino**. Izbrani jeziki so jeziki naših manjšin, sosedov ali delovni jeziki evropskih institucij.

Učne skupine

Neobvezni izbirni predmet se izvaja v učnih skupinah (gl. Pravilnik o normativih, 32a. člen). Število učnih skupin je odvisno od števila vseh učencev v drugem oz. tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Najmanjše število učencev v eni učni skupini je 12, najvišje pa 28. V učni skupini je lahko tudi 8 učencev, če je to edina učna skupina na šoli.

Prostovoljnost vključitve

Učenec se v pouk neobveznega drugega tujega jezika vključi na začetku vsakega šolskega leta prostovoljno glede na šolsko ponudbo jezikov. Ko se vanj vključi, ga obvezno obiskuje do konca tekočega šolskega leta.

Ocenjevanje

Znanje učencev pri NIP od 4. do 9. razreda se ocenjuje s številčnimi ocenami. Ker je to predmet z dvema urama na teden, mora učenec v celem šolskem letu dobiti najmanj tri ocene, od katerih je večina ocen ustnih.

Pričakovani učni dosežki

Učni načrt za drugi tuji jezik opredeljuje cilje pouka in standarde znanja po zaključenih treh zaporednih letih učenja, od 4. od 6. in od 7. od 9. razreda.

Učenec je po zaključenih treh letih učenja zmožen preprostega sporazumevanja v tujem jeziku v razumljivem in ne nujno slovnično pravilnem govoru. Zmore zastavljati preprosta vprašanja o sebi, o kraju, kjer živi, ljudeh, ki jih pozna, in stvareh, ki jih ima, in odgovarjati nanje. Sposoben je tvoriti preproste izjave v zvezi z vsakdanjimi potrebami ali o znanih in obravnavanih temah in se odzivati nanje.

Nadaljevanje učenja drugega tujega jezika in doseganje ravni znanja

Priporočamo, da učenec obiskuje pouk drugega tujega jezika vsaj tri zaporedna leta. Tako bo imel skupaj 210 ur pouka. Ob aktivni udeležbi pri pouku in rednem učenju jezika lahko doseže osnovno raven znanja po Skupnem evropskem jezikovnem okviru. Ta prva raven se imenuje vstopna raven in je označena s kratico A1. Nekateri učenci pa lahko v triletnem neprekinjenem pouku drugega tujega jezika od 7. do 9. razreda dosežejo tudi vmesno raven, ki je označena z A2.

Ravni znanja po Skupnem evropskem jezikovnem okviru

Standardi znanja drugega tujega jezika so v učnem načrtu usklajeni z evropsko lestvico znanja tujih jezikov – t. i. Skupni evropski jezikovni okvir. To so splošno uveljavljeni standardi znanja tujih jezikov, ki jih

evropski državljani lahko uporabijo pri prehajanju v vzgojno-izobraževalne sisteme različnih evropskih držav. So referenčni standardi za iskalce zaposlitve v tujini in Sloveniji, ki v svojem življenjepisu (oz. Europass-u) izkazujejo raven doseženega znanja tujega jezika. Zaradi tega razloga tudi učni načrt za tuji jezik v osnovnih in srednjih šolah opredeljuje raven znanja po lestvicah Skupnega evropskega jezikovnega okvirja (SEJO).

Stanje na področju učenja drugega tujega jezika v Sloveniji

[Evropska raziskava v znanju tujih jezikov](#) (2011) je pokazala, da slovenski petnajstletni učenci ob koncu tretjega leta učenja nemščine kot drugega tujega jezika dosežejo nadpovprečno dobre rezultate. V povprečju so boljši, kot predvideva učni načrt in kot je znanje nemščine v 15 ostalih evropskih državah. Pri slušnem razumevanju in pisanju jih polovica doseže raven A1 ali A2, ena tretjina celo višji dve ravni B1 in B2. Pri bralnem razumevanju dosegajo povprečne rezultate. To pomeni, da jih več kot polovica doseže pričakovani ravni A1 in A2, ena petina B1 ali B2, ena petina pa niti A1.

Pristop k učenju drugega tujega jezika

Pri pouku drugega tujega jezika učenci razvijajo občutljivost za drugačnost jezikov in kultur. Učitelj pri tem odkriva dobra učenčeva področja, ne išče napak in neznanja, kar prispeva k uspešnejšemu premagovanju težav in k oblikovanju učenčeve pozitivne samopodobe in nadaljnjemu zanimanju za učenje jezikov. Pouk poteka tako, da se vsebine in metode navezujejo na usvojena znanja materinščine in prvega tujega jezika. Domače naloge pri tujem jeziku morajo biti take, da jih učenec uspe rešiti brez dodatne pomoči staršev.

V **drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju** je pristop k učenju celosten, s pomočjo poslušanja učitelja, zvočnih posnetkov, glasbe, slik, video posnetkov in gibanja. Tak pristop spodbuja učenčev kognitivni, afektivno-socialni in psihomotorični razvoj. Pouk se izvaja v sproščenem vzdušju, pogosto z metodo igre, z igro vlog, s sodobnimi mediji in z drugimi oblikami dela, ki spodbudno vplivajo na usvajanje jezika. Poslušanje, spraševanje, odgovarjanje, dopolnjevanje so dejavnosti, ki jih učenci opravljajo z govorom, s petjem, z gibanjem ali likovnim izražanjem. V ospredju so dejavnosti poslušanja, govorjenja, sporazumevanja, nekoliko manj pa branja in pisanja. Učenec se je zmožen sporazumevati o temah, ki jih pozna, in se jih je učil, zmožen je napisati preprosto besedilo na podlagi vzorca ali kratek opis ali opombo ob sliki. V učenčevih pisnih izdelkih so pogoste pravopisne in druge jezikovne napake, ki jih učitelj dopušča, saj je pomembno, da je dosežen sporočilni namen.

V **tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju** učenci sprejemajo in tvorijo nekoliko daljša in zahtevnejša besedila v tujem jeziku. Ko gre za nadaljevalno učenje, je posebno pomembno, da učenci ohranijo motivacijo za učenje drugega tujega jezika. Zato učitelj uporablja take didaktične pristope, s katerimi pritegne in zadrži pozornost učencev, ki so v izredno občutljivem obdobju odraščanja. Prav tako dopušča in spodbuja ustvarjalnost učencev v okviru projektnega dela s podporo informacijske in komunikacijske tehnologije, ustvarjalnih dejavnosti ali manjših zaključenih nalog s končnim izdelkom. Učenje tujega jezika v šoli občasno povezuje z učnimi vsebinami drugih predmetov (npr. slovenščine, geografije, zgodovine, fizike, kemije). Z različnimi metodami in ustreznimi tehnikami poučevanja spodbuja pri učencih razumevanje različnih besedil, odziv nanje in prevzemanje sporazumevalnih vlog. Z notranjo diferenciacijo učencem omogoča različno hitro napredovanje

Učna gradiva oz. učbeniki

V 4. in 5. razredu priporočamo pouk drugega tujega jezika s pomočjo učnih gradiv, ki jih pripravi učitelj sam. Za spremljanje učnega napredka učenci v svoje zvezke vpisujejo naslove učnih tem, vlagajo delovne liste in s pomočjo opisnikov znanja označijo, kaj že znajo.

Če se učitelji kljub temu odločijo za to, da bodo učenci imeli učbenike, morajo za to predhodno pridobiti soglasja in finančne prispevke staršev. Predmet spada v razširjeni program osnovne šole, zato učbeniki niso del šolskega učbeniškega sklada in so strošek staršev.

Potrjenih učbenikov še ni. V prehodnem obdobju učitelji sami izbirajo učna gradiva med ponudbo, ki je na voljo in pri tem niso omejeni pri izboru učnega gradiva. Na študijskih srečanjih, ki jih organizira Zavod RS za šolstvo, učitelji opredelijo učne cilje in vsebine posameznih učnih sklopov, s tem si olajšajo izbiro učnih vsebin in so med seboj primerljivi.

Prijava učencev bodočih 4. in 5. ter 7. in 8. razredov za NIP

Prijava učencev na neobvezne izbirne predmete (NIP) poteka podobno kot prijava na obvezne izbirne predmete v tretjem vzgojno izobraževalnem obdobju. Pomembno je, da šola **mora** ponuditi drugi tuji jezik kot NIP, ostalih predmetov kot NIP (umetnost, računalništvo, šport, tehnika) ji ni potrebno ponuditi.

Šola mora ponuditi tudi drugi tuji jezik v bodočem 7. in 8. razredu kot NIP, se pravi poleg obveznih izbirnih predmetov (OIP) tudi še to. To pomeni, če šola že izvaja pouk drugega tujega jezika kot OIP, mora ponuditi še en tuji jezik kot NIP. V 7. in 8. razredu šola lahko ponudi samo drugi tuji jezik, ostalih predmetov kot NIP v tem obdobju ni v predmetniku. V NIP se 2015/2016 se vključijo učenci 4. , 5. ter 7. in 8. razreda, učenci 6. in 9. razreda še ne.

Kakšno vlogo imajo starši pri učenju tujih jezikov?

Starši imajo pri učenju tujih jezikov, zlasti drugega tujega jezika, pomembno vlogo. Svoje otroke naj spodbudijo - poleg obvezne angleščine oz. nemščine kot prvega tujega jezika - k učenju še enega jezika. Pomembno je, da starši vedo, da je vsak jezik dragocen in da znanje več jezikov prispeva k razširjanju obzorij posameznika. Starši naj se zavedajo, da z učenjem drugih jezikov znamo bolj ceniti svoj materni jezik, prispevamo k večji strpnosti in boljši uveljavitvi posameznika v družbi. Starši lahko na primer otroku razložijo, kaj pomeni pregovor »Več jezikov znaš, več veljaš«.

Iz vprašalnikov, ki so bili namenjeni učencem, smo ugotovili, da se že mnogi mladostniki zavedajo pomena znanja več jezikov. Predvsem zaznavajo uporabnost znanja drugega tujega jezika zaradi potovanja v tujino, sporazumevanja z vrstniki, pridobivanja informacij s spleta, spremljanja različnih televizijskih programov, poslušanja glasbe in nadaljnjega šolanja ter večjih možnosti zaposlitev.

Starše naj svoje otroke spodbudijo, da se učenja drugega tujega jezika lotijo čim prej. Že dolgo je namreč znano, da je pri mlajših učencih učenje jezikov bolj spontano, boljši so pri poslušanju in slušnem razumevanju ter izgovarjavi in govorjenju, s primernimi učnimi pristopi pa ta jezik tudi vzljubijo. Starejši učenci morda res hitreje napredujejo pri učenju besedišča in slovničnih zakonitosti, vendar so temelji za glasovni in govorni del jezika ter oblikovanje odnosa do jezika trdnejši pri zgodnejši starosti (do 12 let). Seveda pa za učenje jezikov nikoli nismo prestari.

Znano je tudi, da so učenci bolj uspešni pri tistem tujem jeziku, za katerega menijo, da je bolj uporaben. Starši imajo pri tem velik vpliv, saj svoj naklonjen odnos do učenja tujih jezikov prenašajo na svoje otroke.

Informacije o drugem tujem jeziku v aprilu 2020 pripravile:

mag. Simona Cajhen, svetovalka za pouk francoščine

Neva Šečerov, svetovalka za pouk italijanščine

mag. Liljana Kač, svetovalka za pouk nemščine